

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
JISMONIY TARBIYA VA SPORT VAZIRLIGI

JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO'YICHA MUTAXASSISLARNI
ILMIY-METODIK TA'MINLASH, QAYTA TAYYORLASH VA
MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI

“Tasdiqlayman”
Markaz direktori
I. Tursunaliyev
“14” 01 2021-yil

OLIMPIYA BILIM ASOSLARI
moduli bo'yicha

ISHCHI O'QUV DASTURI

“Jismoniy tarbiya instruktori” yo'nalishi bo'yicha maktabgacha ta'lim
tashkilotlari pedagog kadrlarini malakasini oshirish kursi uchun

Toshkent – 2021-yil

Modulning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi bilan 2020-yil 31-dekabrda kelishilgan holda Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan 2021-yil 4-yanvarda tasdiqlangan namunaviy o'quv reja va o'quv dasturga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar:

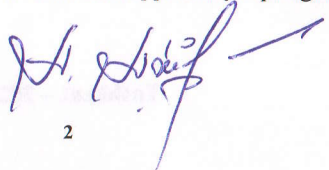
- A.R.Alimov - Markazning "Sport boshqaruvi" kafedrasini mudiri
- Z.Sh.Xadiyatullayev - Markazning "Sport boshqaruvi" kafedrasini o'qituvchisi
- A.Xojametov - Markazning Nukus filiali "Sport fanlari" kafedrasini v.v.b. mudiri
- U.Qosimov - Markazning Samarqand filiali "Sport fanlari" kafedrasini dosenti.
- Z.Tangirov - Markazning Samarqand filiali "Sport fanlari" kafedrasini dosenti.

Taqrizchilar:

- F.A.Kerimov - O'zDJTSU "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubi" kafedrasini professori, p.f.d., professor
- P.Xodjayev - Markazning "Sport mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish metodikasi" kafedrasini professori, p.f.n., professori

Ishchi o'quv dasturi "Sport boshqaruvi" kafedrasining 2021-yil 4-yanvarda o'tkazilgan 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqqa tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri

A.R.Alimov

4711327

16. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-oktabrdagi PF-6099-son "Sog'lom turmush tarzini keng tatbiq etish va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-5077667>

17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 4-noyabrda PQ-4881-son "Kurash milliy sport turini rivojlantirish va uning xalqaro nufuzini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori // <https://lex.uz/docs/-5080074>

18. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 14-avgustdagi 658-son "O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzurida Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni ilmiy-metodik ta'minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazi faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi qarori // <https://lex.uz/docs/-3863838>

III. Maxsus adabiyotlar

19. Akramov A.K. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport tarixi. O'quv qo'llanma. T.: O'zDJTI, 1999.

20. Асатова Г.Р. Олимпийская энциклопедия. Чирчиқ "Техника ахбороти-Press nashriyoti", 2018.-404 b.

21. Djalilova L.A. Jismoniy tarbiya va sport tarixi. O'quv-uslubiy qo'llanma. T.: 2013.

22. Джалалова Л.А. История олимпийского движения. T.: "Ilmiy texnika aхboroti-Press nashriyoti", 2018. -280 str.

23. Niyozov I. Olimpiya sport o'yinlari. Uslubiy qo'llanma. T.: 2006.

24. Ernazarov E. Olimpiada-jahon sporti bayrami. Ilmiy-ommabop risola. T.: 2008.

25. Нормуродов А., Моргунова И. Olimpiya ta'limi asoslari T.: "Ilmiy texnika aхboroti-Press nashriyoti", 2019. -276 str.

26. Morgunova I.I., Normurodov A.N. Olimpiada o'yinlari bilim asoslari. T.: "ILM-ZIYO" nashriyoti uyi, 2019. 496 b.

27. Нормуродов А., Моргунова И. Олимпийские игры. Учебное пособие. T.: 2011.

28. Министерство по делам культуры и спорта Республики Узбекистан, Центр сертификации и компьютеризации "Сборник нормативно-правовых документов сферы физической культуры и спорта", Ташкент 2006.

29. O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanishi. Ilmiy-amaliy anjuman maqolalari to'plami. T., O'zDJTI, 1997-2000.

30. Тўхтамирзаев М., Турдиев Ф.К., Расулова М., "Олимп сари". (Ўзбек ва рус тилларида). T.: "Navro'z", 2017.

Internet WEB sayt materiallari

31. [http:// www.press-uz.info](http://www.press-uz.info)

32. [http:// www.libsport.ru](http://www.libsport.ru)

33. [http:// www.goskomsport.uz](http://www.goskomsport.uz)

34. [http:// www.olympic.uz](http://www.olympic.uz)

35. [http:// www.sports.uz](http://www.sports.uz)

36. [http:// www.minsport.uz](http://www.minsport.uz)

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

I. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O'zbekiston”. 2017. – 488 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2018. – 592 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2019. – 400 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2019. – 592 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2020. – 400 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

6. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi // <http://lex.uz/acts/20596>
7. O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 4-sentabrdagi O'RQ-394-son “Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida”gi Qonuni // <https://lex.uz/docs/-2742233>
8. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 29-oktabrdagi O'RQ-576-son “Ilm-fan va ilmiy faoliyat to'g'risida”gi Qonuni // <https://lex.uz/docs/-4571490>
9. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi O'RQ-637-son “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni // <https://lex.uz/docs/-5013007>
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-3107036>
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-martdagi PF-5368-son “Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-3578121>
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi PF-5538-son “Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-3893445>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-son “O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-4312785>
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-dekabrda PF-5887-son “O'zbekistonda futbolni rivojlantirishni mutlaqo yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida”gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-4631208>
15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvardagi PF-5924-son “O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida” farmoni // <https://lex.uz/docs/->

Modulning maqsadi va vazifalari

Modulning maqsadi: maktabgacha ta'lim tashkilotlari jismoniy tarbiya instruktorlari uchun kasbiy-pedagogik faoliyatini zamon talabiga moslashtirish uchun sport ta'limi muassasalarida olimpiya bilimlari asoslari bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini takomillashtirishdan iborat.

Modulning vazifalari:

Qadimgi Olimpiya o'yinlari tarixi. Qadimgi Olimpiya o'yinlarining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy ahamiyati
Jahonda Olimpiya harakatining asosiy davrlari va rivojlanish konuniyatlarini;
O'zbekiston milliy Olimpiya qo'mitasining tashkil topishi, uning maqsadi va vazifalarini;
O'zbekistonda Olimpizm sport harakatining ma'naviy asoslarini;
O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanish davrlari va xususiyatlarini;
Mustaqil O'zbekiston sportchilarining xalqaro sport maydonidagi yutuqlarini bilish va tahlil etish hamda baholay olish ko'nikmalarini shakllantirish.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilimi, ko'nikmasi, malakasi va kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

“Olimpiya bilim asoslari” modulini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

Tinglovchi:

Olimpiya o'yinlarining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy ahamiyati haqida tushunchaga ega bo'lishi;
Olimpizm tushunchalari va ularning mohiyati haqida ma'lumotga ega bo'lishi;
Xalqaro Olimpiya harakatining rivojlanish tarixini bilishi;
O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanish davrlari va xususiyatlari kabi bilimlarga ega bo'lishi lozim.

Modulning o'quv rejadagi

boshqa modullar bilan bog'liqligi va uzviyligi

Modul mazmuni o'quv rejadagi “Jismoniy tarbiyada xorijiy tajribalar”, “Sog'lomlashtirish-jismoniy tarbiya tadbirlarini tashkil etish” kabi o'quv modullari bilan uzviy bog'langan holda tinglovchilarning kasbiy tayyorgarlik darajasini oshirishga xizmat qiladi.

Modulning sport ta'limidagi o'rni

Turli xalqaro musobaqalarda O'zbekiston sportchilari shoxsupada yuqori o'rinni olib davlatimizni xorijiy mamlakatlarda shon-shuhratini yanada oshirmoqda.

Shuning uchun Olimpiya bilimi asoslari faniga alohida talablar qo'yiladi. Respublikamizdagi sport tashkilotlariga yuqori malakali mutaxassislar kerak bo'lmoqda. Shuning uchun ushbu fan umumkasbiy fani hisoblanib, jismoniy tarbiya va sport sohasining ajralmas bo'g'inidir.

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti:

№	Mavzular	Tinglovchining o'quv yuklamasi, soatlarda					Mustaqil tayyorgarlik
		Hammasi	Auditoriyadagi o'quv yuklamasi				
			Jumladan				
			Jami	Nazariy	Amaliy mashg'ulot	Ko'chma mashg'ulot	
1.	Qadimgi Olimpiya o'yinlari tarixi	2	2	2			
2.	Zamonaviy Olimpiya harakatining qayta tiklanishi	2	2	2			
3.	O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanishi	2	2		2		
	Jami:	6	6	4	2		

NAZARIY TA'LIM MAZMUNI

1-mavzu. Qadimgi Olimpiya o'yinlari tarixi

Reja:

- 1.1. Qadimgi Olimpiya o'yinlari tarixi.
- 1.2. Qadimgi Olimpiya o'yinlarining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy ahamiyati.

Qadimgi Olimpiya o'yinlari tarixi. Qadimgi Olimpiya o'yinlarining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy ahamiyati.

2-mavzu. Zamonaviy Olimpiya harakatining qayta tiklanishi.

Reja:

- 2.1. Olimpiya o'yinlarini qayta tiklash g'oyasining rivojlanishi va hayotga tatbiq etilishi.
- 2.2. Xalqaro Olimpiya qo'mitasi.

Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining rivojlanish davrlari va xususiyatlari. Pier de Kuberten hayoti va faoliyati. Sportning taraqqiy etishi va xalqaro sport tashkilotlarining tuzilishi.

AMALIY MASHG'ULOT MAZMUNI

3-mavzu. O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanishi

Reja:

- 3.1. O'zbekistonda olimpiya harakatining rivojlanishi.
- 3.2. O'zbekiston sportchilarning halqaro sport maydonlardagi yutuqlari.

O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanishi. O'zbekiston sportchilarining xalqaro sport o'yinlaridagi ishtiroki va yutuqlari. O'zbekiston Olimpiya shon-shuxrati muzeyi.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modulni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik materiallar, tegishli soha bo'yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimediyaga mahsulotlari va boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.